**Teknologiateollisuus ry:n lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle**

**Asia:** Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (yhdistelmälupadirektiivin täytäntöönpano)

**Viite:** HE 80/2026 vp

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Teknologia-alan osuus Suomen viennistä on yli puolet. Teknologiateollisuuden yritykset kansainvälistyvät jatkuvasti, ja myös kotimaahan rekrytoitavat kansainväliset osaajat ovat vuosi vuodelta tärkeämpiä Suomen väestön ikääntyessä ja vähetessä. Teknologiateollisuus ry:llä on noin 1 800 jäsenyritystä. Ne edustavat kattavasti elektroniikka- ja sähköteollisuutta, kone- ja metallituoteteollisuutta, metallien jalostusta, tietotekniikkaa sekä suunnittelu- ja konsultointialaa. Teknologiateollisuuden luoma arvonlisä Suomen taloudelle on 63 miljardia euroa. Vientivetoinen ala työllistää suoraan yli 330 000 ja välilliset vaikutukset huomioiden lähes 720 000 ihmistä.

## Yleiset huomiot

Teknologiateollisuus pitää tärkeänä, että Suomi panee täytäntöön EU:n yhdistelmälupadirektiivin velvoitteet asianmukaisesti. Yhdistelmälupamenettelyn keskeinen tavoite yksinkertaistaa työnteon ja oleskelun lupaprosessia on erittäin tärkeä ja kannatettava maahanmuuton prosessien sujuvoittamisen, mutta myös Suomen houkuttelevuuden kannalta. Teknologiateollisuuden jäsenyritykset toimivat globaalissa kilpailussa osaajista. Suomen työperäisen maahanmuuton sääntelyn tulee tukea osaajien saatavuutta, sujuvaa rekrytointia sekä kansainvälisten työntekijöiden pysymistä Suomessa. Lainsäädännön muutokset eivät saa lisätä epävarmuutta tai pidentää lupaprosesseja.

Yhdistelmälupadirektiivi pyrkii yksinkertaistamaan hallinnollista menettelyä. Teknologiateollisuus ry korostaa, että kansallisessa täytäntöönpanossa tulee välttää tarpeetonta lisäsääntelyä ja työnantajien hallinnollisen taakan kasvua. Yrityksille asetettavien velvoitteiden tulee olla selkeitä, kohtuullisia ja tarkoituksenmukaisia.

## Hyväksikäyttöepäilyihin liittyvä sääntely

Esityksen mukaan, jos ulkomaalainen työntekijä jää työttömäksi ja on perusteltua aihetta epäillä, että hänellä on ollut erityistä hyväksikäyttöä osoittavat työolot, hänelle suodaan pidempi kuin kolmen tai kuuden kuukauden suoja-aika, jolloin oleskelulupaa ei saa peruuttaa.

Teknologiateollisuus pitää tärkeänä työntekijöiden suojelua ja hyväksikäytön torjuntaa. Hallituksen esityksen taustamuistiosta ei käy selväksi, mikä olisi tuo mainittu perusteltu aihe epäillä hyväksikäyttöä. Tarkoittaisiko se käytännössä esitutkinnan aloittamista, syytteen nostamista vai mitä? Tätä olisi tärkeää selkeyttää.

Kannattaisimme kaikille työntekijän oleskeluluvalla maassamme oleville yhtäläisiä, riittävän pitkiä suoja-aikoja. Eri pituiset suoja-ajat mm. työssäoloajan mukaan ja niihin säädeltävät

poikkeukset ovat omiaan tekemään kokonaisuudesta hankalan hahmottaa sekä työnantajille että työntekijöille. Jos syntyisi epäilys erityistä hyväksikäyttöä osoittavista työoloista, voisi suoja-ajan ”laskenta” pysähtyä kokonaan niin pitkäksi aikaa, että asia on selvitetty ja voidaan varmistaa, että työntekijän oikeusturva toteutuu. Luonnollisesti sääntelyn tässäkin asiassa olla selkeää ja oikeasuhtaista ja viranomaisten soveltamiskäytännön yhtenäinen ja ennakoitava.

**Käsittelyaikojen pidentäminen**

Esityksen ehdotetaan, että jos oleskelulupahakemuksen ratkaiseminen on olosuhteiden takia monimutkaista, toimivaltainen viranomainen voi käyttää enemmän aikaa sen ratkaisemiseksi. Kyseessä ei olisi yleinen lupaus lisäajasta, vaan ulkomaalaisen olosuhteista, joiden takia hakemuksen ratkaiseminen on monimutkaista, lupaviranomaisten olisi sallittua tutkia hakemusta enintään laissa säädettävän määräajan. Direktiivin sääntely merkitsee, että määräajan pidentämisen tarkkaa määräaikaa ei voi enää jättää avoimeksi, vaan säädökseen tulee kirjattavaksi 30 päivän raja.

Teknologiateollisuus ry kannattaa tarkkaa ja selkeää määräaikaa, mutta haluamme samalla korostaa, että käsittelyaikojen pidentämisen tulee olla aidosti poikkeuksellista ja hyvin perusteltua. Pidempi määräaika ei saa johtaa siihen, että esimerkiksi resurssipulan takia sitä hyödynnetään jonojenhallintaan. Hakijalle ja tarvittaessa myös työnantajalle tulee antaa ajantasainen tieto käsittelyn kestosta.

**Työnantajan ilmoitusvelvollisuuden täsmentäminen**

Esitys pyrkii täsmentämään työnantajan ilmoittamisvelvollisuutta sen osalta, keistä palvelukseen otetuista ulkomaalaisista työntekijöistä työnantajan on tehtävä ilmoitus Maahanmuuttovirastolle. Vastaisuudessa ilmoittamisen voisi jättää tekemättä, kun työntekijä on EU- tai ETA-kansalainen, eikä työnantajan tarvitsisi selvittää esimerkiksi perheenjäsenten kansalaisuusstatuksia. Tämä on kannatettava täsmennys.

**Yhteenveto**

Teknologiateollisuus kannattaa esityksen tavoitteita EU-sääntelyn täytäntöönpanosta ja työntekijöiden suojelun vahvistamisesta. Samalla korostamme, että:

- lupaprosessien tulee olla sujuvia ja ennakoitavia,
- käsittelyaikojen pidentäminen tulee rajata poikkeukselliseksi,
- työnantajien oikeusturva on varmistettava,
- sääntelyn tulee tukea kansainvälisten osaajien pysymistä Suomessa,
- hallinnollista taakkaa ei tule lisätä tarpeettomasti.

Kunnioittavasti
Eero Hiidenvuori
johtava asiantuntija, Teknologiateollisuus ry

Lisätiedot: eero.hiidenvuori@teknologiateollisuus.fi